

Messze van Sophiane

Egyhelyben ülve az íróasztalomnál az idő mintha megállna, s mégis, mint a vadlovak a pusztában, úgy vágat. Gondolatok százezrei futnak át hasonlóképp a fejemen, miközben mozdulatlanul tekintek ki az ablakon. Rend van. Rend, csend és fegyelem; egy nyugodt délután könyvtári irodám magányában. Egy gondolat a sok közül: mi a magány? Megfogalmaznom sem kell, elég csak hallgatni, ahogy ketyeg az óra. A rendezett íróasztal mindent elárul. Az írógépben egy üres papírlap várja, hogy a billentyűk és karok betűket csapkodjanak rá valami logikai sorrendben, melyet szövegnek hívnak. Szöveg... oly értelmetlennek tűnik, mert kinek is szólna? Kinek, ha nem „Neked, kedves”... kezdek pár betűt legépelni. Boríték, pecsét, tollak, egy égő gyertyaláng – már szinte zavaróan nagy rend van az asztalon. Mintha várnék valakit... Igen bevallom! Várok valakit! Már bő három éve várom, hogy a titkárnőm helyett egyszer ő kopogtat az ajtómon, hogy eljött meglátogatni. De mindhiába. Rend és fegyelem! Már vagy százszor rendet raktam. Csak ma. És még délelőtt van. Kihűlt a kávé is az asztalon. Mint akkor, mikor egyszer vele ittam kávé egy közeli kávéházban. Feledhetetlen volt, s kihűlt a kávé is, olyan jól beszélgettünk. Azóta hidegen iszom a kávé. Két és fél kanál cukorral. Egy köszönésnyi tejjel. „Bon jour, ma chérie!” De ő sehol. Pedig a legszebb évem volt, melyet az ő arca ragyogott be; 1882 – Sopron.

Dülöngél a gyertya lángja, ketyeg hangos robajjal az óra. A vén idő tréfát űz belőlem. Kopogtatnak, s egy női hang szól. A kopogásnál már majdnem elhittem, hogy ő az, de nem mozdulok. Csak a titkárnőm az, Fräulein Eszter.

- Jó reggelt, András! – köszönt engem, mikor belép – Meglepően korán jött ma be dolgozni.

- Önnek is jó reggelt, kedves Eszter! – köszönök mozdulatlanul – Le kívánok gépelni egy levelet, hogy még délig fel lehessen adni a postán. Szeretném, ha ma célba érne.

- Értem uram! Esetleg kívánja, hogy legépeljem?

- Nem, ezt saját kezűleg szeretném megírni. Egy fontos személynek lesz.

- Kávé hozhatok esetleg? Valamint megjöttek a jelentések, engedelmével megszereztem őket.

- Nein, Ich danke Ihre Hilfe, Fräulein!

- Gern geschehen!

S azzal ott is hagy, lassan, nyikorogva csukódik az irodám ajtaja. Az utcán látom sétálni az embereket. Egykor ő is ott sétált. S minden hétfőtől szombatig végig járom én is azt az utat. Munka után beülök abba a kávéházba, vasárnap pedig az ő helyére ülök a templomban. A hitemért imádkozom. Mert magával vitte, s én kérem vissza. Nem beszélünk azóta.

Kerülöm a dolgot, mint lusta diák a tanulni valót. Kerülöm messzire, hogy megírjam: óvakodok a levélírástól. S már gondolatban sem hagy békén, egyre csak a levelet fogalmazom még munka helyett is. Mindezt mozdulatlanul. Ideje hát papírra vetni! Ekkor persze elhagy minden gondolat. Túlságosan rend van. Rend van körülöttem, s nagy üresség. Túlzott nyugalom. A fejemben viszont heves vihar dúl, mindez egy ember miatt. De most már megírom azt a levelet.

S a következő sorok idéződnek:

„Minden nap minden percében gondolkodok rád, még ha te nem is. Elmentél, de én itt vagyok, és várok. Ha olvasod e szavakat, jusson eszedbe az az ember, aki mindenről lemondott, hogy téged nagyra tarthasson! Hálás és szerető szívvel írtam neked könyvemet, s ugyanezen szívvel tettem meg életem egyetlen ígéretét: számomra te leszel a világ. Lehetetlen, hogy ne érezd, mennyit gondolkodok rád.”

Csak ez a pár sor került papírra, de talán több időbe telt, mint összefűzni egy könyvemet.

Kialudt a gyertya, elfogyott a kávé. Ez mind talán egy jel. S én csak ülök az íróasztal előtt, mikor Fräulein Eszter újból kopogtat.

- Indulok a postára, mein Herr! – közli velem, s a hátam mögé lép. Megfogja a vállamat, próbál kedvesen megnyugtatni, mert látja, hogy valami nincs rendjén.

- Itt a levél – borítékban lepecsételve adom a kezébe; csak nézek ki az ablakon mozdulatlanul, komor arccal. Rá sem nézek, pedig tudom, hogy szerelmes, és mesélne róla nekem, mint barátjának. De egy szót sem kell mesélnie, minden nap látom, ahogy munka után a könyvtár előtt elsétál kézen fogva azzal a fiatal tiszttel. Gyakran még a kávéházban is látom őket. S nem is zavar a látvány, hisz arra a boldogságra emlékeztetnek, melyet egykor én is vágytam.

- Ugye tudja, mein Herr, hogy mint Császári és Királyi tisztviselő, az Ön leveleit délután is kézbesítik. Csak jelképesen mondom, hiszen mint író, így is érti, mire gondolkodok ez alatt.

- Vegyen bélyeget, és címeztesse.

- Megkérdezem – nagyot sóhajt – bár sejtem a választ: melyik városba címeztessem?

- Pécsre... a múzsámnak...

Rend és túlzott nyugalom – ez hát a magány; ennyit üzenek neked, mikor ezt olvasod.

Nagykanizsa
'25. márc. 23.